Fonksiyonel Epifora mı Yoksa Disfonksiyonel Epifora mı? Rafine Bir Terminoloji İçin Hatırlatma

Functional or Dysfunctional Epiphora? A Reminder for Refined Terminology

Bülent Yazıcı[1], Meryem Altın Ekin[2]

[1]Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göz Hastalıkları Anabilim Dalı, Bursa, Türkiye
[2]Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Göz Hastalıkları Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye

Lakrimal yıkama testinde ve dakriyosistografide sıvı geçişi serbest ve diğer tüm göz bulguları normal olduğu halde, inatçı bir epifora ve nesnel bir gözyaşı göllenmesinin bulunması, zor bir klinik durumdur. Bu durumu belirtmek için "fonksiyonel blok" ("işlevsel tıkanıklık"), "fonksiyonel epifora" ("işlevsel epifora") ve "fonksiyonel nazolakrimal (kanal veya drenaj) tıkanıklığı" gibi çeşitli terimler kullanılmıştır. Terminolojideki karışıklık ve tutarsızlık çeşitli makalelerde ele alınmakla birlikte bir çözüme ulaşmamıştır.[1,2,3,4,5]

Halen, "fonksiyonel epifora" veya "fonksiyonel nazolakrimal kanal tıkanıklığı" en sık kullanılan terimlerdir. 2012'de editöryel bir makalede, Perry[5] "fonksiyonel" terimine ilişkin kavramsal kısıtlılıkları vurgulayarak "disfonksiyonel epifora" terimini önermiştir. Bu öneri, oldukça akla yatkın olduğu halde, sonraki literatürü hemen hiç etkilememiştir. PubMed'de, 2012-2025 arasında, başlık veya özette, "fonksiyonel epifora" veya "fonksiyonel nazolakrimal kanal tıkanıklığı" terimleriyle bir arama yapıldığında 44 tane yayın çıktığı halde, "disfonksiyonel epifora" terimi bir kez bile gözükmemektedir. Biz, burada, oftalmologlara "disfonksiyonel epifora" terimini tekrar hatırlatmak ve doğru bir iletişim için, kullanımını bir adım daha ileri götürmek isteriz.

Epiforayı "fonksiyonel" olarak adlandırmak, semptomatik bir anormalliğin varlığına rağmen, onun yanıltıcı biçimde normal ve fizyolojik bir süreç olduğunu düşündürebilir. Bu adlandırma hastalar ve hekimler arası iletişimi zorlaştırabilir, tanısal ve eleştirel düşünme süreçlerinin erken sonlanmasına yol açabilir. Buna karşılık "disfonksiyonel epifora-fonksiyon bozukluğu epiforası" terimi, geleneksel testlerde bir tıkanıklık saptanmasa bile, altta yatan bir anormallik olduğunu belirtir.

Etkin bir gözyaşı drenajı için hem anatomik olarak açık bir lakrimal drenaj kanalı hem de gözyaşının kanala girip ilerlemesini sağlayan, başta lakrimal pompa olmak üzere işlevsel mekanizmaların sağlam olması gerekmektedir. "Disfonksiyonel epifora" terimi, işlevsel bozukluğa bağlı epiforayı daha doğru biçimde ifade eder ve bu terim, obstrüktif epifora gibi, semptom temelli bir kategori olarak sınıflandırılmalıdır.

Disfonksiyonel epifora çeşitli bozukluklardan kaynaklanabilir. Fasyal paralizi ilişkili epifora, orbiküler kas tonusu ve göz kırpma dinamiğinin, hem göz kapağı pozisyonu hem de lakrimal pompa işlevi üstünde ne kadar kritik bir rolü olduğunu çarpıcı biçimde gösterir. Disfonksiyonel epiforaya yolaçabilecek diğer sık görülen nedenler, ektropiyon, entropiyon, konjonktivoşalazis, punktal apozisyon sendromu, uygun olmayan göz küresi-göz kapağı teması ve botulinum toksini enjeksiyonudur.

Hastaların bir grubunda da özgül bir neden saptanamaz. Önceki çalışmalarda sıklıkla "fonksiyonel epifora" olarak

Anahtar Kelimeler: Epifora, fonksiyonel, disfonksiyonel, lakrimal, terminoloji

Keywords: Epiphora, functional, dysfunctional, lacrimal, terminology

Cite this article as: Yazıcı B, Altın Ekin M. Functional or Dysfunctional Epiphora? A Reminder for Refined Terminology. Turk J Ophthalmol. 2026;56:72-73

Yazışma Adresi/Address for Correspondence: Bülent Yazıcı, Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, Göz Hastalıkları Anabilim Dalı, Bursa, Türkiye
E-posta: byazici@uludag.edu.tr
ORCID-ID: orcid.org/0000-0001-8889-1933

Geliş Tarihi/Received: 21.01.2026
Kabul Tarihi/Accepted: 26.01.2026
Yayın Tarihi/Publication Date: 27.04.2026

DOI: 10.4274/tjo.galenos.2026.77378

Telif Hakkı© 2026 Yazar(lar). Türk Oftalmoloji Derneği adına Galenos Yayinevi tarafından yayımlanmıştır.
Bu, Creative Commons Atıf-GayriTicari-TürevleriYaratılamaz 4.0 (CC BY-NC-ND) Uluslararası Lisansı kapsamında açık erişimli bir makaledir.

adlandırılan bu olgular için "idyopatik disfonksiyonel epifora" terimi daha uygun olacaktır. Bir başka grup da, dakriyosistorinostomiden sonra drenaj kanalı açık olduğu halde, epiforanın sebat ettiği hastalardır. Bu olgular da "postoperatif disfonksiyonel epifora" olarak sınıflanabilir. Bu terminolojinin benimsenmesi, bilimsel ve klinik iletişimdeki karışıklığa son verebilir.

Beyan

Yazarlık Katkıları

Konsept: B.Y., Dizayn: B.Y., M.A.E., Veri Toplama veya İşleme: B.Y., M.A.E., Analiz veya Yorumlama: B.Y., M.A.E., Literatür Arama: B.Y., M.A.E., Yazan: B.Y., M.A.E.

Çıkar Çatışması: Yazarlar bu makale ile ilgili olarak herhangi bir çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Çalışmamız için hiçbir kurum ya da kişiden finansal destek alınmamıştır.

Kaynaklar

1. Ali MJ. Functional obstructions of the lacrimal system. In: Ali MJ, editor. Principles and Practice of Lacrimal Surgery. Singapore: Springer; 2018:173-178.
2. Chan W, Malhotra R, Kakizaki H, Leibovitch I, Selva D. Perspective: what does the term functional mean in the context of epiphora? Clin Exp Ophthalmol. 2012;40:749-754.
3. Usmani E, Shapira Y, Selva D. Functional epiphora: an under-reported entity. Int Ophthalmol. 2023;43:2687-2693.
4. Singh S, Nair AG, Kamal S. A review on functional epiphora-current understanding and existing lacunae. Expert Rev Ophthalmol. 2019;14:169-177.
5. Perry JD. Dysfunctional epiphora: a critique of our current construct of "functional epiphora". Am J Ophthalmol. 2012;154:3-5.